

Handling 2023 nr 115

Hemställen från äldre samt vård- och omsorgsnämnden angående rätt att välja vård- och omsorgsboende

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker stadsledningskontorets förslag i tjänsteutlåtande den 22 mars 2023 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Hemställen från äldre samt vård- och omsorgsnämnden att under hela mandatperioden säkerställa att den enskilde har rätt att välja ett vård- och omsorgsboende i extern regi avslås, med hänvisning till vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Vid behandling av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Marina Johansson (S) yrkade bifall till stadsledningskontorets förslag och avslag på övriga yrkanden.

Axel Josefson (M) yrkade bifall till yrkande från M, D, L och KD den 12 maj 2023 och tilläggsyrkande från M, D, L och KD den 12 maj 2023.

Jörgen Fogelklou (SD) yrkade bifall till hemställen från äldre samt vård- och omsorgsnämnden och tilläggsyrkande från M, D, L och KD den 12 maj 2023.

Kommunstyrelsen beslutade först utan omröstning att bifalla stadsledningskontorets förslag.

Kommunstyrelsen beslutade därefter utan omröstning att avslå tilläggsyrkandet från M, D, L och KD.

Jörgen Fogelklou (SD) antecknade som yttranden skrivelser från den 14 april 2023 samt den 12 maj 2023.

Göteborg den 24 maj 2023
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Mathias Sköld

Yrkande
2023-05-12

M, D, L, KD
Ärende nr 2.1.10

Yrkande angående – Hemställan från äldre samt vård- och omsorgsnämnden angående rätt att välja vård- och omsorgsboende

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Rätten att välja ett vård- och omsorgsboende i extern regi, även när stadens egna boenden inte är fullbelagda, ska fortsätta att gälla för omsorgstagare i Göteborgs stad.

Yrkandet

Det är kostsamt för staden och skapar stor oro bland omsorgstagare och anhöriga när regelverket avseende rätten att välja vård- och omsorgsboende i Göteborgs stad är ryckigt och oförutsägbart. Det skapar också sämre förutsättningar för förvaltningen att klara sitt uppdrag. Vi kan konstatera att det finns en majoritet i kommunfullmäktige som vill värna möjligheten för den enskilde att välja ett ramupphandlat vård- och omsorgsboende i extern regi, även när stadens egna boenden inte är fullbelagda. Vi ser det därför angeläget att kommunfullmäktige bekräftar den politiska vilja som väljarna har uttryckt. Vi yrkar därför att rätten att välja ett vård- och omsorgsboende i extern regi, även när stadens egna boenden inte är fullbelagda, ska fortsätta att gälla för omsorgstagare i Göteborgs stad. Vilket till skillnad mot hemställan innebär att beslutet inte är begränsat till mandatperioden.

Tilläggsyrkande
2023-05-12

M, D, L, KD
Ärende nr 2.1.10

Tilläggsyrkande angående – Hemställen från äldre samt vård- och omsorgsnämnden angående rätt att välja vård- och omsorgsboende

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Äldre samt vård och omsorgsnämnden får i uppdrag att under resterande delen av 2023 höja taket för antal valbara platser i extern regi, från 550 platser till 750 platser.
2. Äldre samt vård och omsorgsnämnden får i uppdrag att intensifiera arbetet med att anpassa kostnaden och volymen av stadens egna bestånd av vård- och omsorgsboenden på ett sådant sätt att omsorgstagarnas behov och önskemål av boenden i annan regi kan mötas i bättre utsträckning.
3. Stadsfastighetsnämnden får i uppdrag att pröva om tillfälligt kontrakt kan upprättas för exempelvis studentboenden vid varje tillfälle då tomställda lokaler uppstår i nämndens bestånd; med målsättningen att inga andra nämnder ska stå med kostnader för lokaler som inte används.
4. I övrigt avslå tjänsteutlåtandet och bifalla yrkandet på ärende 2.1.10 vid kommunstyrelsens sammanträde den 17 maj 2023 från M, D, L, KD.

Yrkandet

När kommunfullmäktige fattade beslut om budget 2021 så innehöll den formuleringen *”Nämnden för äldre samt vård och omsorg får i uppdrag att införa ett system där brukaren fritt får välja bland de äldreboenden som finns tillgängliga i Göteborgs Stad.”*. Syftet var att ta bort begränsningen som gjorde gällande att stadens egna boenden först måste fyllas helt, innan omsorgstagare tilläts välja boenden i extern regi. Eftersom staden hade, och under flera år sedan dess har haft, tomgång i det egna beståndet så innebar det i praktiken att ingen valfrihet fanns.

Nu har rätten att välja återigen begränsats för stadens äldre genom en skev tolkning av begreppet ”tillgänglig”, som aldrig var kommunfullmäktiges avsikt. Med ”tillgängliga” avses numera inte alla lediga och ramavtalsupphandlade platser, utan en begränsning som definieras genom nämndens budget har införts. Det innebär i praktiken att ingen kommer att tillåtas rätten att välja under resten av budgetåret 2023.

För budgetåret 2023 har vi kommunfullmäktiges rödgröna budget att förhålla oss till. Vi ser ändå att det finns utrymme att höja taket för antal valbara platser i extern regi under den resterande delen av året, från 550 platser till 750 platser. Eventuella ökade kostnader som uppstår för lediga platser i kommunal regi under resterande delen av 2023 bedöms

kunna hanteras genom omprioriteringar och intensifierat arbete med att anpassa den egna vård- och omsorgsboendeverksamhetens volym och kostnad, vilket också kan innebära att våningar och avdelningar tillfälligt kan få stängas. I äldre samt vård- och omsorgsnämndens budget återfinns även en budgetreserv om 60 miljoner kronor. Uppstår ytterligare kostnader som inte kan omhändertas inom tilldelat kommunbidrag, om dryga 6,2 miljarder kronor, kan nämnden återkomma till Kommunfullmäktige med en hemställan.

Inför 2024 behöver valfriheten hanteras inom den ordinarie budgetprocessen, med respekt för äldres rätt att välja och de externa utförarnas behov av trygga förutsättningar. Särskilt angeläget är att anpassa det egna beståndet för en större andel boenden i extern regi, genom att avveckla boenden med bristfälliga lokaler eller svag efterfrågan, stänga ner eller slå ihop avdelningar.

Yttrande

2023-05-12

Ärende nr: 2.1.10

Yttrande angående – Yrkandet Hemställan från äldre samt vård- och omsorgsnämnden angående rätt att välja vård- och omsorgsboende

Sverigedemokraterna i Göteborg har hela tiden varit tydliga i vårt ställningstagande om rätten att själv få välja vård- och omsorgsboende.

Det är tragiskt att de rödgrönas politiska rävspel tillåts gå före göteborgarnas valfrihet.

De rödgröna väljer att köra över äldre människors fria vilja. De sätter ett lock på valfriheten och förnekar människor att själva få styra över sin sista tid i livet.

Äldre göteborgare har tidigare kunnat välja mellan äldreboende i privat eller kommunal regi. Privata boenden har varit mycket populära och uppskattade.

De rödgröna har hela tiden motsatt sig äldre människors frihet att själva få välja hur de vill bo och har nu infört en begränsning på 550 privata platser. Det betyder i klartext att stadens äldre som vill kunna välja privata vård- och omsorgsboenden i stället för den kommunala inte längre kan välja ett privat alternativ, de har blivit brutalt överkörda. De får inte längre ha en egen fri vilja utan fräntas sina rättigheter när de påtvingas de rödgrönas mycket oönskade politik.

Sverigedemokraterna anser att detta visar på en rent förfärlig och ovärdig människosyn. Stadens äldre ska absolut inte behandlas så hänsynslöst.

Yttrande

2023-04-14

Ärende nr: 2.1.3

Yttrande angående – Hemställan från äldre samt vård- och omsorgsnämnden angående rätt att välja vård- och omsorgsboende

Sverigedemokraterna i Göteborg har hela tiden varit tydliga med vårt ställningstagande avseende rätten att själv få välja vård- och omsorgsboende.

Det är tragiskt att de rödgrönas politiska rävspel tillåts gå före göteborgarnas valfrihet.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-03-22

Diarienummer 0337/23

Handläggare

Karin Magnusson

Telefon: 031-368 05 80

E-post: karin.magnusson@stadshuset.goteborg.se

Hemställan från äldre samt vård- och omsorgsnämnden angående rätt att välja vård- och omsorgsboende

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Hemställan från äldre samt vård- och omsorgsnämnden att under hela mandatperioden säkerställa att den enskilde har rätt att välja ett vård- och omsorgsboende i extern regi avslås, med hänvisning till vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden har beslutat 2023-02-28 § 73 att hemställa till kommunfullmäktige om att säkerställa att rätten att välja ett vård- och omsorgsboende i extern regi, även när stadens egna boenden inte är fullbelagda, ska gälla under hela mandatperioden för omsorgstagare i Göteborgs Stad. I samma beslut har nämnden beslutat att pausa avvecklingen av rätten att välja vård- och omsorgsboende till dess att kommunfullmäktige har hanterat hemställan.

Kommunfullmäktige antog 2022-11-24 § 5 Göteborgs Stads budget för 2023. En av inriktningarna i budgeten är att nuvarande systemet för ramavtalsboenden ska avvecklas och ersättas med att det offentliga grundutbudet kan kompletteras med privata aktörer när kommunala vård- och omsorgsboenden når maxkapacitet.

Stadsledningskontoret tar inte ställning i frågan om valfrihet ska tillämpas inom vård- och omsorgsboende eller inte, utan har belyst ärendet principiellt ur såväl ett kommunalrättsligt perspektiv som ett budgetperspektiv.

Stadsledningskontorets bedömning är att det inte framkommit något nytt i ärendet som ger skäl att ändra på äldre samt vård- och omsorgsnämndens uppdrag från kommunfullmäktige och föreslår därmed att nämndens hemställan avslås.

Bilaga

Äldre samt vård- och omsorgsnämndens handlingar 2023-02-28 § 73

Ärendet

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden har hemställt till kommunfullmäktige om att säkerställa att rätten att välja ett vård- och omsorgsboende i extern regi, även när stadens egna boenden inte är fullbelagda, ska gälla under hela mandatperioden för omsorgstagare i Göteborgs Stad.

Beskrivning av ärendet

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden har beslutat 2023-02-28 § 73 att hemställa till kommunfullmäktige om att säkerställa att rätten att välja ett vård- och omsorgsboende i extern regi, även när stadens egna boenden inte är fullbelagda, ska gälla under hela mandatperioden för omsorgstagare i Göteborgs Stad. I samma beslut har nämnden beslutat att pausa avvecklingen av rätten att välja vård- och omsorgsboende till dess att kommunfullmäktige har hanterat hemställan.

Kommunfullmäktige antog 2022-11-24 § 5 Göteborgs Stads budget för 2023. En av inriktningarna i budgeten är att det nuvarande systemet för ramavtalsboenden ska avvecklas och ersättas med att det offentliga grundutbudet kan kompletteras med privata aktörer när kommunala vård- och omsorgsboenden når maxkapacitet.

Enligt Göteborgs Stads anvisning för vård- och omsorgsboende samt korttidsplats, senast reviderad 2022-01-23, har den enskildes rätt att välja specifikt vård- och omsorgsboende. Rätten omfattar boenden i egen regi, genom entreprenadavtal och genom ramavtal.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret tar inte ställning i frågan om valfrihet ska tillämpas inom vård- och omsorgsboende eller inte, utan har belyst ärendet principiellt ur såväl ett kommunalrättsligt perspektiv som ett budgetperspektiv.

Utgångspunkten i kommunallagen (KL) är att det endast är den beslutande instansen som kan upphäva eller förändra ett beslut. Kommunfullmäktige beslutar enligt 5 kap. 1 § KL om mål och budget. Enligt 6 kap. 6 § KL ska nämnderna var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten.

I aktuellt ärende har äldre samt vård- och omsorgsnämnden beslutat att hemställa till kommunfullmäktige om att säkerställa att rätten att välja ett vård- och omsorgsboende i extern regi, även när stadens egna boenden inte är fullbelagda, ska gälla under hela mandatperioden för omsorgstagare i Göteborgs Stad. I samma beslut har nämnden beslutat att pausa avvecklingen av rätten att välja vård- och omsorgsboende till dess att kommunfullmäktige har hanterat hemställan.

Stadsledningskontorets bedömning är att det inte framkommit något nytt i ärendet som ger skäl att ändra på äldre samt vård- och omsorgsnämndens uppdrag från kommunfullmäktige och föreslår därmed att nämndens hemställan avslås.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

§ 73 N160-0202/23

Yrkande från KD, M och L särskilt yttrande D angående rätten att välja vård- och omsorgsboende

Beslut

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden:

1. hemställer till kommunfullmäktige om att säkerställa att rätten att välja ett vård- och omsorgsboende i extern regi, även när stadens egna boenden inte är fullbelagda, ska gälla under hela mandatperioden för omsorgstagare i Göteborgs stad.
2. beslutar att pausa avvecklingen av rätten att välja vård- och omsorgsboende till dess att kommunfullmäktige har hanterat hemställan.

Tidigare behandling

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden bordlade ärendet den 31 januari 2023.

Handlingar

Skriftligt yrkande från KD, M och L särskilt yttrande D angående rätten att välja vård- och omsorgsboende, 2023-01-26. (Protokollsbilaga 6)

Skriftligt yrkande från C angående rätten att välja vård- och omsorgsboende, 2023-02-22. (Protokollsbilaga 7)

Skriftligt yrkande från SD angående rätten att välja vård- och omsorgsboende, 2023-02-27. (Protokollsbilaga 8)

Yrkanden

Elisabet Lann (KD) yrkar bifall till skriftligt yrkande från KD, M och L med särskilt yttrande D.

Peter Svensson (V) yrkar avslag till samtliga skriftliga yrkanden.

Linda Högbacka (C) yrkar bifall till skriftligt yrkande från C.

Martina Lundquist (SD) yrkar bifall till skriftligt yrkande från SD och skriftligt yrkande från KD, M och L med särskilt yttrande D.

Propositionsordning 1

Ordförande konstaterar att det finns tre förslag till beslut som ska ställas mot varandra i och med likalydande att-satser i skriftligt yrkande från KD, M, L med särskilt yttrande D och skriftligt yrkande från SD. Elisabet Lann (KD) yrkar på en annan propositionsordning. Ordförande ställer proposition på att skriftligt yrkande från KD, M

Utdrag ur protokoll

och L med särskilt yttrande D och skriftligt yrkande från SD ska ses som ett förslag till beslut på grund av likalydande att-satser. Ordförande finner att det ska ses som ett förslag till beslut.

Omröstning begärs.

Omröstning 1

Följande propositionsordning godkänns:

Ja-svar för att skriftligt yrkande från KD, M och L med särskilt yttrande D och skriftligt yrkande från SD ska ses som *ett* förslag till beslut.

Nej-svar för att se skriftligt yrkande från KD, M och L med särskilt yttrande D och skriftligt yrkande från SD som *två* olika förslag till beslut.

Peter Svensson (V), Jan-Åke Ryberg (S), Björn Åhlin (MP), Martina Lundquist (SD), Maria Wählin (V) och Marina Johansson (S) röstar ja (6).

Mattias Tykesson (M), Britt Olsson (M), Berit Krantz (L), Elisabet Lann (KD) och Linda Högbacka (C) röstar nej (5).

Ordförande finner att skriftligt yrkande från KD, M och L med särskilt yttrande D och skriftligt yrkande från SD ska ses som ett förslag till beslut.

Propositionsordning 2

Ordförande ställer yrkanden från Elisabet Lann (KD), Martina Lundquist (SD), Peter Svensson (V) och Linda Högbacka (C) mot varandra. Ordförande finner att nämnden bifallit Peter Svenssons (V) yrkande om avslag på samtliga skriftligt yrkanden.

Omröstning begärs.

Omröstning 2

Följande propositionsordning godkänns:

Ordförande utser Peter Svenssons (V) yrkande om avslag på samtliga skriftliga yrkanden till huvudförslag.

Ordförande ställer likalydande att-satser i skriftliga yrkanden från SD samt KD, M och L med särskilt yttrande D mot skriftligt yrkande från C för att utse motförslag till huvudförslaget. Ordförande finner att nämnden har beslutat att utse skriftligt yrkande från C till motförslag.

Ja-svar för att avslå samtliga skriftliga yrkanden.

Nej-svar för bifall till skriftligt yrkande från C.

Peter Svensson (V), Jan-Åke Ryberg (S), Björn Åhlin (MP), Maria Wählin (V) och Marina Johansson (S) röstar ja (5).

Mattias Tykesson (M), Britt Olsson (M), Berit Krantz (L), Martina Lundquist (SD), Elisabet Lann (KD) och Linda Högbacka (C) röstar nej (6).

Utdrag ur protokoll

Ordförande finner att nämnden har bifallit skriftligt yrkande från C.

Reservationer

S, V och MP reserverar sig mot beslutet.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunfullmäktige.

Dag för justering

2023-03-13

Vid protokollet

Sekreterare

Karin Aztor

Ordförande

Marina Johansson

Justerande

Elisabeth Lann

Protokollsutdragets riktighet intygas av administratör Valentine Andersson

Yrkande
2023-02-22

Centerpartiet
Ärende 21

Yrkande angående rätten att välja vård- och omsorgsboende

Förslag till beslut

1. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden hemställer till kommunfullmäktige om att säkerställa att rätten att välja ett vård- och omsorgsboende i extern regi, även när stadens egna boenden inte är fullbelagda, ska gälla under hela mandatperioden för omsorgstagare i Göteborgs stad.
2. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden pausar avvecklingen av rätten att välja vård- och omsorgsboende till dess att kommunfullmäktige har hanterat hemställan.

Yrkandet

I Göteborg har omsorgsboende rätt att välja ett vård- och omsorgsboende i extern regi, även när stadens egna boenden inte är fullbelagda. Det möjliggör en bättre individanpassad verksamhet och ska värnas. Därför anser Centerpartiet att den rätten ska fortsätta att gälla för omsorgsboende i Göteborgs Stad under hela mandatperioden.

Yrkande
Särskilt yttrande

Kristdemokraterna Moderaterna Liberalerna
Demokraterna

2023-01-26

NYTT

Yrkande angående rätten att välja vård- och omsorgsboende

Förslag till beslut i nämnden

1. Att hemställa till kommunfullmäktige att ta ställning till om rätten att välja ett vård- och omsorgsboende i extern regi, även när stadens egna boenden inte är fullbelagda, ska fortsätta att gälla för omsorgstagare i Göteborgs stad.
2. Att nämnden pausar avvecklingen av rätten att välja vård- och omsorgsboende och avvaktar vidare hantering till dess att kommunfullmäktige tagit ställning till hemställan.

Yrkandet

Det är kostsamt för staden och skapar stor oro bland omsorgstagare och anhöriga när regelverket avseende rätten att välja vård- och omsorgsboende i Göteborgs stad är ryckigt och oförutsägbart. För att undvika att en kostsam avvecklingsprocess påbörjas, för att sedan avbrytas efter att kommunfullmäktige tagit ställning, bör nämnden helt pausa avvecklingsarbetet till dess att kommunfullmäktige tagit ställning till hemställan.

Yrkande

2023-02-27

Ärende nr: 21

Yrkande angående rätten att välja vård- och omsorgsboende

Förslag till beslut

I nämnden:

1. Att hemställa till kommunfullmäktige att ta ställning till om rätten att välja ett vård- och omsorgsboende i extern regi, även när stadens egna boenden inte är fullbelagda, ska fortsätta att gälla för omsorgstagare i Göteborgs stad.
2. Att nämnden pausar avvecklingen av rätten att välja vård- och omsorgsboende och avvaktar vidare hantering till dess att kommunfullmäktige tagit ställning till hemställan.

Yrkandet

Så här tramsigt blir det tyvärr när flertalet partier tycker exakt likadant, men ändå inte kan enas i ett gemensamt yrkande. M, SD, L, KD, D och C värnar alla att omsorgsboende i Göteborg har rätt att välja ett vård- och omsorgsboende i extern regi, även när stadens egna boenden inte är fullbelagda. Sverigedemokraterna anser också att den rätten ska fortsätta att gälla för omsorgsboende i Göteborgs Stad under hela mandatperioden. Vi sällar oss helt enkelt till skaran som lägger ett identiskt yrkande.